

MEDBORGARFÖRSLAG:

2021-06-19

Skydda skog med höga naturvärden i Strömstad kommun

Strömstads vision är att vara en internationell småstad med livskvalitet, natur och friluftsliv i världsklass till 2030. Vi vill därför att Strömstads kommun blir en föregångare i hållbarhet genom att satsa på skydd av alla skogar med höga naturvärden och en övergång till ett kalhyggesfritt skogsbruk i övriga skogar. Detta skulle inte bara gynna den biologiska mångfalden och klimatet utan även ekonomin, turismen, friluftslivet och rekreation.

Vi föreslår att Strömstads kommun:

- inför ett moratorium och undantar alla skogar med höga naturvärden i kommunen från skogsbruk. Det inkluderar registrerade och oregistrerade nyckelbiotoper, värdekärnor och naturvärdesobjekt. Samtliga kontinuitetsskogar och värdeotrakter i kommunen behöver därför noggrant kartläggas och om höga naturvärden påträffas skyddas dessa.
- verkar för att skydda minst 30 % av landarealen i Strömstads kommun i ekologiskt representativa naturtyper till år 2030 i enlighet med EU:s strategi för biologisk mångfald. För att nå detta mål behöver skogar restaureras (återskapas) och skogsbruksåtgärder stoppas i skogar med möjligheter att utveckla funktionella naturvärden i landskapet.
- fasar ut trakthyggesbruket i alla skogar, inte bara tätortsnära, till förmån för ett ekosystembaserat kalhyggesfritt skogsbruk i skogar (utan höga naturvärden).
- främjar naturlig föryngring och ökar andelen bland- och lövskogar.

Strömstads kommunfullmäktiges etappmål för år 2021-2022 innefattar ekologisk hållbarhet med tillgänglig natur med höga natur- och upplevelsevärden. Kommunens ekologiska, sociala och ekonomiska värden gynnas långsiktigt samtidigt som skogens ekosystemtjänster främjas genom skydd av skog och ett ekosystembaserat skogsbruk. Detta kommer i sin tur att långsiktigt gynna samhällsutvecklingen och ekonomin i kommunen.

Strömstads kommun äger ca 2 100 hektar skog, varav 882 hektar är produktiv skogsmark. I dagsläget är avverkningsstakten hög i kommunen samtidigt som flera skogar med höga naturvärden är oskyddade och riskerar avverkning. Skogar i kommunen med höga naturvärden som är oskyddade finns bl.a. i områdena Svinesund-Skogar, Löveråsfjället, Ramberget-Abborrtjärn, Kasen-Dragonkullen och Tveten-Dalstjärn. Det finns fler områden i kommunen utöver dessa.

I de fall kommunen äger marken kan kommunen fatta beslut om kommunala reservat. I andra fall med privata marker kan kommunen överväga att tillhandahålla bytesmark för att underlätta markförvävsprocessen. Då behöver en dialog startas med berörda markägare och medel för ersättning sökas. Detta kan ske med hjälp av myndigheter såsom Länsstyrelsen i Västra Götaland, Skogsstyrelsen eller privata aktörer såsom insamlingsstiftelsen Naturarvet. Även ideella organisationer kan hjälpa till att söka eller samla ihop medel.

I Sverige finns de nationella miljömålen Levande skogar och ett rikt växt- och djurliv.¹ Enligt riksdagens etappmål skulle minst 20 % skog ha skyddats till år 2020.² Sverige har även förbundit sig att följa FN:s konvention för biologisk mångfald och Aichi-målen från Nagoya-avtalet som säger att minst 17 % ekologiskt representativ och funktionell produktiv skogsmark skulle ha skyddats till år 2020.³ EU:s nya strategi för biologisk mångfald föreslår att 30 % av landytan ska skyddas till år 2030.⁴

Idag finns dock inte ens 17 % skyddsvärd skog kvar i Strömstad eller Sverige. Det innebär att vi behöver restaurera (återskapa) väldigt många skogar för att komma upp i 17-20 % produktiv skogsmark. I Västra Götalands län är enbart ca 3 procent av den produktiva skogsmarken formellt skyddad.⁵ I Strömstad kommun är ca 5 procent av landarealen (inklusive andra naturtyper än skog) formellt skyddad.⁶ Skogarna med höga naturvärden i Strömstads kommun har därför en viktig roll att fylla för att nå nationella och internationella miljömål.

Utöver skydd av skog behöver den övriga skogsmarken brukas med kalhyggesfria metoder. Idag är trakthyggesbruket den dominerade skogsbruksformen i Sverige.

Enligt en studie från Lunds universitet bidrar hyggesfritt skogsbruk till störst samhällsnytta i förhållande till kalhyggesbruket, både gällande ekonomi, biologisk mångfald, utsläpp av koldioxid, vattenkvalitet och sociala aspekter.^{7,8}

Hyggesfritt skogsbruk kan dessutom i ett långsiktigt perspektiv ge mer ekonomisk lönsamhet än trakthyggesbruk med traditionell slutavverkning. Om träden tillåts bli större innan de plockhuggs kan de säljas som timmer vars värde ofta är mer än dubbelt så högt som på massaved. Dessutom tillkommer inga kostnader för markberedning, gallring och plantering.^{9,10} Allt fler kommuner väljer att gå över till hyggesfritt skogsbruk. Göteborgs kommun är en sådan kommun och de har högre avkastning på sin skog än kommuner som bedriver kalhyggesbruk.¹¹

Skyddad skog och ett hyggesfritt skogsbruk innebär stora möjligheter för friluftsliv, rekreation och upplevelser. Därigenom skapas också attraktiva boendemiljöer för kommunens invånare och uppskattade besöksmål för kommunens invånare och turister.

Många besöker Strömstads kommun just på grund av naturen. I kommunen finns fortfarande värdefulla skogsområden. Kommunen har hittills förärats med åtta naturreservat samt Kosterhavets nationalpark som är ett populärt besöksmål.¹² Förhoppningsvis kan de skyddade miljöerna bli fler. Turister vill besöka vacker natur, inte kalhyggen och fragmenterade skogslandskap.

Turismen är den snabbaste växande näringen i Sverige (tills corona bröt ut 2020) med betydande bidrag till intäkter, fler arbetstillfällen och även inflyttning. Turismens förädlingsvärde uppgick till 127 miljarder kronor år 2019 vilket motsvarade 2,5 procent av BNP.¹³ Turismen sysselsatte fler människor än jordbruks-, skogsbruks- och fiskenäringen tillsammans 2018.¹⁴

Naturtyper och arter

Över 90 % av den produktiva skogen i Sverige har redan påverkats av skogsbruk.¹⁵ Det råder stor brist på äldre naturskogar i Sverige – ca 60 % av den produktiva skogsmarken är yngre än 60 år och inte avverkningsmogen än.¹⁶ Ca 2 000 skogslevande växt-, svamp- och djurarter är rödlistade idag, till stor del på grund av förlust av livsmiljöer.¹⁷ Hela 14 av 15 skogsnaturtyper i EU:s habitatdirektiv saknar gynnsam bevarandestatus i Sverige.¹⁸

Skog och klimat

Vid kalhuggning frigörs stora mängder växthusgaser till atmosfären.^{19,20,21,22,23} Efter en eventuell markberedning, då ännu mer koldioxid frigörs²⁴, planteras antingen gran eller tall i artfattiga och likåldriga monokulturer. Blandskogar (som inte gynnas i dagens konventionella skogsbruk) lagrar generellt mer kol och bistår med fler ekosystemtjänster än planterade barrbestånd. De efterliknar också mer naturliga ekosystem vilka står emot klimatförändringarnas negativa effekter bättre.^{25,26,27}

Skogars klimatnytta ligger inte enbart i deras upptag av koldioxid utan även i kolförrådets varaktighet. Studier visar även att trädplantager, generellt sett, lagrar mindre kol än den tidigare naturliga skogen, oavsett geografisk region.²⁸ Skogar upp

t.o.m. 800-5000 år kan fortsätta att lagra kol och fungera som aktiva kolsänkor.^{29,30,31} Sådana skogar har större motståndskraft och kan bättre anpassa sig till klimatförändringar i jämförelse med planterade monokulturer.³² Genom att skydda skogar med ett stort kolförråd förhindras utsläpp av växthusgaser.³³

Eftersom Strömstads vision till år 2030 är natur och friluftsliv i världsklass³⁴, förväntar vi oss att kommunen verkar för att bevara den biologiska mångfalden i skogen. Vi vill att Strömstads kommun är en verklig föregångare och förebild i hållbarhet, även i skogen. Bevara kommunens naturarv levande till efterkommande generationer.

Medborgarförslaget inlämnat till Strömstad kommun juni 2021

***Ordförklaringar:**

Naturvårdsverket beskriver kännetecknen för skogar med höga naturvärden [här](#).

Nyckelbiotop: Skog med dokumenterade höga naturvärden där rödlistade arter finns eller förväntas finnas.

Naturvärdesobjekt: Del av skog som anses ha högre naturvärden än omkringliggande skog.

Värdekärna: Skogsområden med dokumenterade höga naturvärden.

Kontinuitetsskog: Skog som inte har varit kalavverkad tidigare.

Värdetrakter: Skogslandskap med en koncentration av värdekärnor.

Referenser

- ¹ <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>
- ² <https://www.regeringen.se/contentassets/49401effbf8a4d669362913bd26b2019/regeringsbeslut-m2014593nm-etappmal-for-biologisk-mangfald-och-ekosystemtjanster>
- ³ <https://www.cbd.int/sp/targets/>
- ⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_sv
- ⁵ Sveriges Miljömål (2020). *Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark i Västra Götalands län*; <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/levande-skogar/formellt-skyddad-skogsmark-frivilliga-avsattningar-hansynsytor-samt-improduktiv-skogsmark/vastra-gotalands-lan/>
- ⁶ SCB (2020). *Skyddad natur per kommun. Antal och areal 2019-12-31*; www.scb.se/MI0603
- ⁷ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2212041619300129>
- ⁸ <https://www.natursidan.se/nyheter/ny-studie-kalhyggen-varst-for-miljon-hyggesfritt-gynnar-samhallet/>
- ⁹ Hulthén, E.-L., Jentzen, M., och Kullgren, E. (2014). *Skogspraktikan - varför vi bör gå över till naturnära skogsbruk*. Visto Förlag: 136 s.
- ¹⁰ Karlsson, M. (2017). *Konsten att hugga träd och ha skogen kvar*. Mikael Karlsson: 204 s.
- ¹¹ <https://www.landskogsbruk.se/skog/kommunerna-som-ager-mest-skog/>
- ¹² <https://www.vastsverige.com/stromstad/aktiviteter/naturreservat/>
- ¹³ <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2020-09-30-turismens-arsbokslut-2019.html>
- ¹⁴ https://tillvaxtverket.se/download/18.53523d5d16b52ebd19c39c22/1560803478084/Rapport_Fakta%20om%20svensk%20turism_2018.pdf
- ¹⁵ https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/6.tillstandet-i-skogen/rapport_tillstandet_skogen.pdf
- ¹⁶ Riksskogstaxeringen (2019). *Skogsdata 2019* (tabell 3.2). SLU; https://www.slu.se/globalassets/ew/org/centrb/rt/dokument/skogsdata/skogsdata_2019_webb.pdf
- ¹⁷ <https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/31.-rodlista-2020/rodlista-2020>
- ¹⁸ https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/15.-arter-och-naturtyper-i-habitatdirektivet/arter_naturtyper_2013.pdf
- ¹⁹ Vestin et al. (2020). *Impacts of Clear Cutting of a Boreal Forest on Carbon Dioxide, Methane and Nitrous Oxide Fluxes*. *Forests* 2020, 11, 961; <https://www.mdpi.com/1999-4907/11/9/961>
- ²⁰ Amiro et al. (2010). *Ecosystem carbon dioxide fluxes after disturbance in forests of North America*. *Journal of Geophysical Research* 115; <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1029/2010JG001390>
- ²¹ He, H., Jansson, P.-E., Svensson, M., Björklund, J., Tarvainen, L., Klemmedtsson, L. & Kasimir, Å. (2016). *Forests on drained agricultural peatland are potentially large sources of greenhouse gases - insights from a full rotation period simulation*, *Biogeosciences* 13, 2305-2318; <http://www.biogeosciences.net/13/2305/2016/>
- ²² Buchholz, T., Friedland, A., Hornig, C. E., Keeton, W. S., Zanchi, G. & Nunery, J. (2014). *Mineral soil carbon fluxes in forests and implications for carbon balance assessments*. *GCB Bioenergy* 6, 305-311; <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/gcbb.12044>
- ²³ Dean, C., Kirkpatrick, J. B., & Friedland, A. J. (2016). *Conventional intensive logging promotes loss of organic carbon from the mineral soil*. *Global change biology* 23 (1): 1-11, doi: 10.1111/gcb.13387. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/gcb.13387/abstract>
- ²⁴ Jandl, R. et al. (2007). *How strongly can forest management influence soil carbon sequestration?* *Geoderma* 137: 253-268; <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0016706106002734>
- ²⁵ Naudts, K., Chen, Y., McGrath, M. J., Ryder, J., Valade, A., Otto, J. & Luyssaert, S. (2016). *Europe's forest management did not mitigate climate warming*. *Science* 351 (6273): 597-600; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26912701>
- ²⁶ Gamfeldt, L. et al. (2013). *Higher levels of multiple ecosystem services are found in forests with more tree species*. *Nature Commun.* 4:1340. doi:10.1038/ncomms2328; <http://www.nature.com/articles/ncomms2328>
- ²⁷ Holm, S. O. (2015). *A Management Strategy for Multiple Ecosystem Services in Boreal Forests*. *Journal of Sustainable Forestry* 34, 358-379; <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10549811.2015.1009633?journalCode=wjsf20>
- ²⁸ Liao C, Luo Y & Fang C, Li B (2010). *Ecosystem Carbon Stock Influenced by Plantation Practice: Implications for Planting Forests as a Measure of Climate Change Mitigation*. *PLoS ONE* 5(5):

e10867;

www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0010867

²⁹ Luyssaert, S. et al. (2008). *Old-growth forests as global carbon sinks*. Nature 455, 213-215; <https://www.nature.com/articles/nature07276>

³⁰ Berg, B. et al. (2001). *Humus buildup in boreal forests: effects of litter fall and its N concentration*. Canadian Journal of Forest Research 31(6): 988-998; https://www.researchgate.net/profile/Charles_Mcclaugherty2/publication/237865785_Humus_buildup_in_boreal_forests_effects_of_litter_fall_and_its_N_concentration/links/02e7e51c88a8c48e2d000000.pdf

³¹ Wardle, D. A. et al. (2012). *Linking vegetation change, carbon sequestration and biodiversity: insights from island ecosystems in a long-term natural experiment*. Journal of Ecology 100, 16-30; <https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1365-2745.2011.01907.x>

³² Nelson, E. A., Sherman, G. G., Malcolm, J. R. & Thomas, S. C. (2007). *Combating Climate Change Through Boreal Forest Conservation: Resistance, Adaptation, and Mitigation*. University of Toronto/Greenpeace Canada; https://www.researchgate.net/publication/238723256_Combating_Climate_Change_Through_Boreal_Forest_Conservation_Resistance_Adaptation_and_Mitigation

³³ Mackey, B. et al. (2013). *Untangling the confusion around land carbon science and climate change mitigation policy*. Nature Climate Change 3, 552-557; <https://www.nature.com/articles/nclimate1804>

³⁴ <https://www.stromstad.se/kommunochpolitik/vision2030.4.6fa5a1615bfb9ba11037d72.html>